

політехніки. 2018. – 494 с.

References

1. Griban, G P. (2014). Methodical system of physical education of students. Zhytomyr: Ruta Publishing House.
2. Koryagin, V., Blavt, O., Stadnik, V., Tsiokh, L. (2020) Organization and methodology of extracurricular physical education of students of higher education institutions. Lviv Politechnic Publishing House.
3. Physical education of students / Ed. V.M. Koryahin (2018). Lviv Polytechnic Publishing House.
4. Anikieiev, D.M. (2015). Criteria of effectiveness of students physical education system in higher educational establishments. Physical education of students. 5. 3-8
5. A handbook for teaching and learning in higher education: enhancing academic practice / [edited by] H. Fry, S. Ketteridge, S. Marshall. 3 rd. ed. p. cm. (2009). Taylor & Francis.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.2(130).25

Сога С. М.,
викладач кафедри фізичного виховання
Михайленко В. М.,
старший викладач кафедри фізичного виховання
Добровольський В. Е.
викладач кафедри фізичного виховання
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут» імені Ігоря Сікорського

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ТУРИЗМУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В статті розкрито технологічний підхід до формування інноваційного комплексу туризму у закладах вищої освіти. Визначено, що туризм вважається глобальним соціально-економічним явищем сучасного світу. Актуальність дослідження інноваційних процесів туризму диктується практичними та науковими міркуваннями. Запропоновано принципи формування інноваційного комплексу туризму у закладах вищої освіти. Встановлено, що зниження рухової активності є однією з основних причин погіршення стану здоров'я студентів. Підтверджено, що впровадження нових засобів фізичної культури в процес фізичного виховання студентів є одним з перспективних напрямів удосконалення фізичного виховання у закладах вищої освіти.

Ключові слова: туризм, студенти, фізичне виховання, технологічний підхід, рухова активність.

Сога С. М., Михайленко В. М., Добровольський В. Е. Технологический подход к формированию инновационного комплекса туризма в учреждениях высшего образования. В статье раскрыто технологический подход к формированию инновационного комплекса туризма в учреждениях высшего образования. Определено, что туризм считается глобальным социально-экономическим явлением современного мира. Актуальность исследования инновационных процессов туризма диктуется практическими и научными соображениями. Предложены принципы формирования инновационного комплекса туризма в учреждениях высшего образования. Установлено, что снижение двигательной активности является одной из основных причин ухудшения состояния здоровья студентов. Подтверждено, что внедрение новых средств физической культуры в процесс физического воспитания студентов является одним из перспективных направлений совершенствования физического воспитания в учреждениях высшего образования.

Ключевые слова: туризм, студенты, физическое воспитание, технологический подход, двигательная активность.

Soga S., Mikhailenko V., Dobrovolsky V. Technological approach to the formation of innovative tourism complex in higher education institutions. The article reveals the technological approach to the formation of an innovative tourism complex in higher education institutions. It is determined that tourism is considered a global socio-economic phenomenon of the modern world. The relevance of the study of innovative processes of tourism is dictated by practical and scientific considerations. Practical recommendations for the introduction of innovative approaches to tourism during physical education are offered. It is established that the decrease in physical activity is one of the main reasons for the deterioration of students' health. It is confirmed that the introduction of new means of physical culture in the process of physical education of students is one of the promising areas for improving physical education in higher education.

Today, tourism is rightly considered a global socio-economic phenomenon of the modern world. The relevance of the study of innovative processes of tourism is dictated by practical and scientific considerations.

In practical terms, the tourism industry is developing rapidly, development reserves are used for tourism activities, which need a new impetus, in search of innovations to justify their positions in the competition. Organizations take especially big risks when implementing strategic guidelines. Ukrainian tourism, forming its own path, requires consideration of new modern innovative approaches, including the training of specialists in the field of tourism.

Theoretically, the development of innovation attracts special attention of researchers for a number of reasons.

Key words: tourism, students, physical education, technological approach, physical activity.

Постановка проблеми та аналіз літературних джерел. Сьогодні, туризм по праву вважається глобальним соціально-економічним явищем сучасного світу. Актуальність дослідження інноваційних процесів туризму диктується практичними та науковими міркуваннями.

У практичному плані бурхливо розвивається індустрія туризму, використовуються резерви розвитку для туристичної діяльності, які потребують нового імпульсу, в пошуку інновацій для обґрунтування своїх позицій в конкурентній боротьбі. Особливо великі ризики беруть на себе організації, реалізуючи стратегічні орієнтири. Український туризм, формуючи власний шлях, потребує розгляду нових сучасних інноваційних підходів, у тому числі і підготовки фахівців в сфері туризму [1].

У теоретичному плані розробка інноваційної проблематики привертає особливу увагу дослідників по ряду причин. Виділено п'ять з них, на наш погляд, головні.

По-перше, концепція інноваційного суспільства, обговорювана вченими, докорінно змінює наукове уявлення про економічний розвиток. Зі збільшенням потоків інновацій, з поширенням інновацій на всі сфери життєдіяльності людини, необхідність нового керівника в сфері туризму.

По-друге, інновації, які зміцнюють позиції господарюючого суб'єкта, повинні стати об'єктом ретельних розрахунків і оцінок. Здійснення системного, комплексного, технологічного підходів виступають обов'язковими вимогами до інноваційної діяльності в туризмі.

По-третє, при посиленні інноваційної тенденції в туристської галузі дослідження особливостей інноваційного розвитку – тривалості періоду дозрівання нововведень, низькою віддачі при початку впровадження, складності зворотного зв'язку в процесі управління - стає першочерговим завданням.

По-четверте, до інноваційних проблем зазвичай примикають інвестиційні. Не відкидаючи необхідності дослідження інвестицій, великі резерви посилення інноваційної спрямованості туризму бачаться в організаційних змінах. Необхідне виконання комплексу організаційних перетворень по встановленню відповідності потенціалу організації вимогам навколишнього середовища.

По-п'яте, далеко не повністю активізований людський ресурс в туризмі. Зростає роль управлінців як каталізаторів прискорення інноваційних перетворень. Інноваційний потенціал управління реалізується в діяльності, в поведінці і його мотивації, в методології менеджменту, в стилі управління [4].

Вихідні положення методології і методики дослідження інноваційної проблематики впливають з праць вчених, що спеціалізуються в галузі фізичного виховання [1].

Адже, серед студентської молоді спостерігається різке зниження рухової активності, що є однією з основних причин погіршення стану здоров'я студентів. Академічні заняття з фізичного виховання, що проводяться в рамках навчального розкладу, покликані підвищити функціональні можливості, поліпшити фізичну підготовленість, збільшити адаптаційний резерв організму. Тому важливим є питання удосконалення процесу фізичного виховання студентів ЗВО, підвищення їх рухової активності, зміцнення здоров'я та поліпшення рівня фізичної підготовленості за допомогою впровадження інноваційних технологій в туризмі [2, 4, 6, 7].

Таким чином, впровадження нових засобів фізичної культури в процес фізичного виховання студентів, зокрема, інноваційних технологій туристичної роботи є одним з перспективних напрямів удосконалення фізичного виховання у закладах вищої освіти, що знаходить підтвердження в значній кількості публікацій за останні роки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інноваційний комплекс туризму – це сукупність інновацій, яку необхідно впровадити в туристську систему для підвищення результативності її діяльності та досягнення поставлених цілей, зокрема, у закладах вищої освіти, які випускають фахівців у сфері туризму [7].

Формування інноваційного комплексу в широкому сенсі трансформується в задачу адаптації системи управління до змін конкурентного середовища, до швидкого і точного визначення напрямів підвищення конкурентоспроможності туристських організацій. Одного разу досягнуті успіхи в інноваційній діяльності на ринку при відсутності постійної і цілеспрямованої роботи будуть через деякий час анульовані відповідними діями конкурентів. Ця обставина визначає необхідність формування такого управління інноваціями, яке не тільки забезпечувало б процес адаптації, а й створювало умови для ефективного розвитку туристичної системи на постійній основі, тому перед закладами вищої освіти стоїть завдання сформувати високопрофесійного, конкурентно-спроможного фахівця в туристичній сфері [8].

Слід зазначити, що істотний вплив на застосування того чи іншого засобу фізичної культури надає матеріально-технічне забезпечення регламентованих занять з фізичного виховання зі студентами у закладах вищої.

Туризм є одним з найбільш доступних засобів фізичної культури. Разом з тим, слід зазначити, що потенційні можливості туризму в процесі фізичного виховання студентів використовуються недостатньо, в силу того, що наукові та науково-методичні роботи, розглядають проблему використання туризму у фізичному вихованні студентів, носять фрагментарний характер.

Таким чином, об'єктивно існуюча потреба вдосконалення фізичного виховання студентів з метою підвищення їх рухової активності, з одного боку, доступності та потенційні рекреаційні можливості туризму, з іншого боку, не можуть бути ефективно реалізовані в зв'язку з відсутністю науково обґрунтованої методики їх використання в процесі академічних занять у закладах вищої освіти [5].

Перспективи інноваційного комплексу туризму у закладах вищої освіти пов'язані з удосконаленням технологій його дослідження, так як масштаб і наслідки змін, залучення людських та інформаційних ресурсів стають настільки різноманітними і непередбачуваними, що реалізація одного або декількох раніше розвинених підходів (наприклад, функціонального, нормативного) веде до зайвої втрати сил і засобів фахівців у сфері туризму, до неповного досягнення поставлених цілей.

Тому при навчанні фахівців туристичної сфери у закладах вищої освіти необхідно дотримуватися технологізації

процесу інноваційного управління, яка включає: поділ процесу на внутрішньо логічно пов'язані кроки, процедури; покрокову координацію дій учасників, спрямованих на досягнення інноваційної мети; однозначне розуміння і виконання складових операцій і процедур; а також розробку і використання певної сукупності прийомів і способів вирішення конкретних інноваційних проблем. Процес формування інноваційного комплексу розглядається як елемент механізму інноваційного управління [8].

Технологічний підхід в дослідженні проблем інноваційного туризму можна представити як послідовність кроків. На першому кроці досліджується реальний стан інноваційної системи. На другому кроці здійснюється критика реального стану інноваційної системи. Переклад конкретного опису діяльності в абстрактне опис сприяє знаходженню «вузьких місць» у розвитку системи управління. Формулюється в узагальненому (абстрактному) вигляді направлення їх подолання. Третій крок спрямований на перенормування системи управління. Розробляється конкретний набір коректив системи управління, що дозволяють подолати «вузькі місця».

Результатом реалізації технологічного підходу служить складне управлінське рішення. Технологічний підхід можна вважати спеціальним видом міжособистісного професійного спілкування та активізації інтелектуального потенціалу учасників для вирішення поставлених завдань [9].

Принципами формування інноваційного комплексу туризму у закладах вищої освіти є:

- систематичний характер реалізації, обумовлений динамічністю елементів інноваційного процесу;
- складна організаційна підтримка реалізації через багатофункціональності підходу і необхідність координації робіт;
- використання адаптивних і перетворюють можливостей інноваційних систем;
- інтерактивність, яка пояснюється наявністю великої кількості неформалізованих процедур і необхідністю введення коректив виконуваних дій;
- максимальне використання дивергентного і конвергентного мислення дослідників;
- різноманітна інформаційна підтримка у вигляді статистичних даних, результатів спеціальних досліджень і так званих слабких сигналів;
- висока відповідальність учасників інноваційного управління;
- багатоаспектний характер дослідження процесів управління із застосуванням різноманітних підходів.

При цьому слід враховувати, що методика фізичного виховання студентів закладів вищої освіти з використанням туризму складається з рухових завдань і методичних вказівок, що створюють умови для підвищення ефективності освітнього процесу, і включає в себе послідовне виконання фізичних вправ, пов'язаних зі сходженням сходами, теренкур, туристський похід, застосування додаткового обтяження, а також «блокове» планування навчального матеріалу при використанні туристських походів.

Висновки. Таким чином, для досягнення результатів у формуванні інноваційного комплексу туризму у закладах вищої освіти, необхідно використовувати принципово нові підходи, засоби та технології, які мають відповідати індивідуальним особливостям студентів, сприяти формуванню позитивної мотивації до занять. Встановлено, що туристські заходи мають сильний рефлексорний і різноманітний фізіологічний вплив на організм студентів, як наслідок, виникає низка місцевих і загальних реакцій на навантаження. При цьому застосування інноваційних підходів туризму сприяють зниженню напруженості та активізації психічних процесів студентів після навчальної діяльності, що позитивно впливають на активізацію психічних процесів, а отже, швидкому відновленню і навіть підвищенню розумової працездатності, що є важливим для фахівців у сфері туристичної діяльності.

Література

1. Алексеева, О. В. Профессионально-спортивная подготовка студентов по спортивно-оздоровительному туризму / О. В. Алексеева // Учен. зап. ун-та им. П. Ф. Лесгафта. — 2012. — № 7 (89). — С. 12–17.
2. Бондаренко, А. В. Влияние занятия спортивным туризмом на развитие личности / А. В. Бондаренко, Г. В. Бондаренко // Экон. и гуманитар. исслед. регионов. — 2015. — № 6. — С. 99–101.
3. Гринёва, Т. И. Оценка уровня подготовленности мальчиков 10–12 лет под влиянием занятий спортивным туризмом / Т. И. Гринёва, Л. Н. Таран Спортивный туризм как вид спорта и форма деятельности Physical Culture. Sport. Tourism. Motor Recreation. 2017. Vol. 2, no. 2 119 // Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физ. воспитания и спорта. — 2012. — № 1. — С. 49–52.
4. Долгополов, Л. П. Методика скальной подготовки на искусственном рельефе (скалодромы) в спортивном горном туризме на этапе начальной подготовки / Л. П. Долгополов, А. И. Кузнецов // Курорты. Сервис. Туризм. — 2013. — № 1 (18). — С. 80–83.
5. Иванов, В. Д. Спортивное право: понятие, предмет, источники, проблемы и перспективы развития / В. Д. Иванов, А. А. Орехова, М. М. Ракитин // Образование и наука в современ. условиях. — 2016. — № 4 (9). — С. 257–261.
6. Овчинников, Ю. Д. Педагогическая и эргономическая биомеханика в школе / Ю. Д. Овчинников // Здоровьесберегающее образование: современные факторы развития : коллектив. моногр. — Самара, 2016. — С. 39–51.
7. Овчинников Ю. Д. Учебный предмет и его структурно-функциональная направленность / Ю. Д. Овчинников // Материалы научной и научнометодической конференции профессорско-преподавательского состава Кубанского государственного университета физической культуры, спорта и туризма. — Краснодар, 2016. — Т. 1. — С. 156–158.
9. Роледер, Л. Н. Особенности занятий спортивным туризмом в вузе / Л. Н. Роледер // Молодой учёный. — 2016. — № 5 (109). — С. 772–774.
10. Сморгчов, В. Ю. Базовые компоненты и критерии психофизической подготовленности человека в спортивном туризме / В. Ю. Сморгчов, Г. Н. Голубева // Современ. науч. технологии. — 2016. — № 10–1. — С. 190–194.

Reference

1. Alekseeva, O. Professional and sports training of students in sports and health tourism / OV Alekseeva // Uchen. zap. un-ta im. P. F. Lesgaft. - 2012. - No. 7 (89). - S. 12-17.

2. Bondarenko, A. V. Influence of sports tourism on personality development / A. V. Bondarenko, G. V. Bondarenko // Econ. and humanitarian. issled. regions. - 2015. - No. 6. - P. 99-101.
3. Grineva, TI Assessment of the readiness level of 10–12 years old boys under the influence of sports tourism / TI Grineva, LN Taran Sports tourism as a kind of sport and a form of activity Physical Culture. Sport. Tourism. Motor Recreation. 2017. Vol. 2, no. 2 119 // Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical. education and sports. - 2012. - No. 1. - P. 49–52.
4. Dolgoplov, LP Methodology of rock training on artificial terrain (climbing walls) in sports mountain tourism at the stage of initial training / LP Dolgoplov, AI Kuznetsov // Resorts. Service. Tourism. - 2013. - No. 1 (18). - S. 80–83.
5. Ivanov, V. D. Sports law: concept, subject, sources, problems and development prospects / V. D. Ivanov, A. A. Orekhova, M. M. Rakitin // Education and science in modern times. conditions. - 2016. - No. 4 (9). - S. 257–261.
6. Ovchinnikov, Yu. D. Pedagogical and ergonomic biomechanics at school / Yu. D. Ovchinnikov // Health-saving education: modern factors of development: team. monograph - Samara, 2016. - P. 39-51.
8. Ovchinnikov, Yu. D. Subject and its structural and functional orientation / Yu. D. Ovchinnikov // Materials of the scientific and scientific-methodical conference of the teaching staff of the Kuban State University of Physical Culture, Sports and Tourism. - Krasnodar, 2016. - T. 1. - S. 156-158.
9. Roleder, LN Features of sports tourism in the university / LN Roleder // Young scientist. - 2016. - No. 5 (109). - S. 772–774.
10. Smorchkov, V. Yu. Basic components and criteria of psychophysical readiness of a person in sports tourism / V. Yu. Smorchkov, GN Golubeva // Sovrem. sciences. technologies. - 2016. - No. 10-1. - S. 190-194.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.2(130).26

Турчин Т. М.
завідувач кафедри педагогіки,
початкової освіти та освітнього менеджменту,
професор, доктор педагогічних наук,
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Легін В. Б.

доцент кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти, кандидат педагогічних наук,
Кременецька обласна
гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Височан Л. М.
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти
ДВНЗ Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Плетеницька Л. С.

кандидат педагогічних наук
доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя тєфаника»

Томченко М. А.,
кандидат філологічних наук, викладач кафедри психології, Запорізький національний університет
Максимчук Б. А.
професор, доктор педагогічних наук,
професор кафедри фізичної культури, біології та основ здоров'я,
Ізмаїльський державний гуманітарний університет

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ З ШКОЛЯРАМИ

Курси «фізичне виховання» та «підвищення спортивної майстерності» становлять важливу складову всього процесу підготовки майбутніх учителів початкової школи до роботи з фізичного виховання. Варто зауважити, що предмет «фізичне виховання» має бути професійно спрямованим, бо практикою фізичного виховання, науковими дослідженнями рекомендується трансформувати цей курс із суто практичного напрямку в професійно-педагогічний, увівши до «фізичного виховання» – теоретичний, методичний, організаційно-педагогічний блоки. Предметом «фізичне виховання» розв'язуються завдання з підвищення рівня фізичної підготовленості й поліпшення якості професійно-педагогічної підготовки студентів. Вивчення предмета «фізичне виховання» передбачає, крім розв'язання завдань зміцнення здоров'я і фізичного розвитку студентів, також і оволодіння технікою окремих видів спорту, методикою навчання окремих вправ шкільної програми, методичних прийомів, способів організації навчальної діяльності й методикою вибраного виду спорту. Практичні заняття з «теорії та методики фізичного виховання» передбачають формування професійної готовності як цілісного стану певних реалій. Приклади відновлення різноманітних форм позакласної, позаурочної, а також позашкільної роботи відповідно до їх функцій у системі загальної освіти, вказують на можливість забезпечення різнобічного розвитку рухових якостей учнів, сприяння збереженню і зміцненню психічного і фізичного здоров'я дітей усіх вікових груп. Ураховуючи вже сказане, ми пропонуємо формування професійних якостей у студентів